

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

Методологія і методика педагогічних досліджень
(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки магістрів

напряму/спеціальність

01 Освіта, 013 Початкова освіта

(шифр і назва напряму, спеціальності)

Розробники програми: Кузьмінський А.І. доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, професор кафедри педагогіки і психології

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та психології
Протокол № 1 від „28” серпня 20 18 року

Завідувач кафедри

(підпис)

к. п. н. Маргітич К. Є.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Методологія і методика педагогічних досліджень» складена відповідно до навчального плану підготовки магістрів напряму (спеціальності) «013 Початкова освіта»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є планування, організація та методика проведення педагогічних досліджень.

Міждисциплінарні зв'язки:

Для опанування магістрами курсу “Методологія та методи педагогічних досліджень”, теоретичного й практичного сенсу набуває сучасна дисциплінарно-організована наука. Найперспективніші дослідження виникають на стику наук, на перетині соціально-гуманітарних і природничих наук, технологічного знання, міждисциплінарних, полі- (транс)дисциплінарних зв'язків, що й уможлиблює інноваційний науковий пошук магістрів педагогічних спеціальностей (початкова освіта).

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Теоретичні основи наукових досліджень у педагогіці.
2. Методологія та методи науково-педагогічного дослідження

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни:

Сформувати у студентів поняття про науково-педагогічне дослідження, ознайомити із комплексом методів науково-педагогічного дослідження, допомогти майбутнім викладачам в оволодінні основними теоретичними знаннями та практичними вміннями і навичками організації, проведення наукового дослідження, обробки їх результатів; розвивати науковий світогляд.

1.2. Основне завдання вивчення дисципліни:

Завдання полягає в ознайомленні студентів із сучасними методологічними проблемами науки; основними етапами науково-педагогічного пошуку; методами науково-педагогічного дослідження

1.3. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати:

- значення основних методологічних принципів процесу наукового пізнання;
- значення педагогічних досліджень для ефективності педагогічної діяльності;
- методи математичної обробки результатів дослідження;
- понятійно-термінологічний апарат.

вміти:

- використовувати дані досліджень у практичній діяльності;
- вибирати адекватні методи дослідження й застосовувати їх для вивчення педагогічних явищ; розробляти програму дослідження згідно з методологічними й методичними підходами;
- визначати гіпотезу, мету й завдання дослідження;
- здійснювати кількісну й якісну обробку результатів дослідження;
- аналізувати, систематизувати й узагальнювати результати вивчення педагогічних явищ.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години/3 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи наукових досліджень у педагогіці.

Тема 1. Наука як форма суспільної свідомості

Тема 2. Навчально-дослідницька робота студентів. Сутність і планування педагогічного дослідження.

Змістовий модуль 2. Методологія та методи науково-педагогічного дослідження

Тема 3. Методологія педагогічної науки

Тема 4. Теоретичні і емпіричні методи науково-педагогічних досліджень.

Тема 5. Педагогічний експеримент. Обґрунтування дослідження та його результатів

3. Рекомендована література

Базова:

1. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень. [текст] : навч. посіб. / Г. О. Бірта, Ю.Г. Бургу – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 142 с.
2. Воевутко Н. Ю. Дистанційний курс «Методологія та організація наукових досліджень» / Н. Ю. Воевутко. – Маріуполь: МДУ, 2016.
3. Воевутко Н. Ю. Написання наукової статті: Методичні вказівки для студентів спеціальності «Переклад (новогрецька)» / Н. Ю. Воевутко. – Маріуполь: МДУ, 2015. – 40 с.
4. Лузан П.Г. Основи науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. / Лузан Петро Григорович, Сопівник Ірина Віталіївна, Виговська Світлана Володимирівна. – 4-те вид. доповнене. – К.: НАКККіМ, 2012. – 368 с.

Допоміжна:

1. Адаменко Олена Вікторівна. Українська педагогічна наука в другій половині ХХ століття / Аніщенко О.В. – Луганськ : Альма-матер, 2005. – 703с.
2. Актуальні проблеми сучасної педагогічної науки і практики / Ніжинський держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. Кафедра педагогіки / Ніна Олексіївна Падун (уклад.). – Ніжин, 2005. – 16 с.
3. Алексеєнко Т. А. Основи педагогічного експерименту і кваліметрії: Навч.-метод. посібник / Алексеєнко Т. А., Сушанко В. В. / Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2003. – 41с.
4. Аніщенко Олена Валеріївна. Наукові дослідження з історії професійної освіти та історії педагогіки: метод. рек. науковцям-початківцям / Аніщенко О.В. / Ніжинський держ. педагогічний ун-т ім. Миколи Гоголя. – Ніжин : Видавництво НДПУ ім.М.Гоголя, 2003. – 50с.
5. Артюх Станіслав Федорович Основи наукових досліджень: підручник / Артюх С.Ф., Лізан І.Я., Голопоров І.В., Несторук Н.А. / Українська інжен.-педаг. ак-мія. – Х. : УПА, 2006. – 277с.
6. Ашеро́в А.Т. Подготовка, экспертиза и защита диссертаций / Ашеро́в А.Т. –Харьков: Изд. УИПА, 2002. – 135 с.
7. Афанасьєв Анатолій Олександрович. Основи наукових досліджень: навч. посібник / Афанасьєв Анатолій Олександрович, Кузькін Євген Юрійович. / Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2005. – 96с.
8. Білецький Ігор Павлович. Філософія науки: навч. посіб / Білецький Ігор Павлович, Кузь Олег Миколайович, Чешко Валентин Федорович / Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2005. – 128с.
9. Білоусова Тетяна Павлівна. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Білоусова Тетяна Павлівна, Маркітантов Юрій Олександрович. / Кам'янець-Подільський держ. ун-т. – Кам'янець-Подільський, 2004. – 120с.
10. Білуха Микола Тимофійович. Методологія наукових досліджень: підручник для бакалаврів, магістрантів і асп. екон. спец. вищ. навч. закл. Освіти / Білуха М.Т. – К. : АБУ, 2002. – 480с.

11. Вербовський Вадим Володимирович. Як правильно підготувати наукове дослідження: навч.-метод. посіб. для студ. і магістрантів / Вербовський В.В. / Луганський національний педагогічний ун-т ім. Тараса Шевченка. – Луганськ : Альма-матер, 2007. – 123с.
12. Вернадский Владимир Иванович. Научное знание. Научное творчество. Научная мысль / Вернадский В.И. – Д.: Феникс, 1997.
13. Вернадский Владимир Иванович. Научная мысль как планетное явление / Вернадский В.И. / Отв. ред. А.Л. Яншин. – М.: Наука, 1991
14. Гессен С.И. Основы педагогики. Введение в прикладную философию. / Гессен С.И. –М.: Школа-Пресс, 1995. – 448с.
15. Глас Дж. Статистические методы в педагогике и психологии / Глас Дж., Стенли Дж. / Пер. с англ. Л.И.Хайрусовой. – М: Прогресс, 1976. – 478с.
16. Гончаров Станіслав Михайлович. Студентські наукові дослідження в кредитно-модульній системі організації навчального процесу / Гончаров С.М. / Національний ун-т водного господарства та природокористування. – Рівне : НУВГП, 2006. – 128с.
17. Горбачук Василь Тихонович. Основы научных исследований: Конспект лекцій для студ. та магістрантів пед. ун-ту / Горбачук В.Т. / Слов'янський держ. педагогічний ун-т. – Слов'янськ : СДПУ, 2003. – 88с.
18. Грищенко Ігор Миколайович, Григоренко Олег Михайлович, Борисейко Віталій Олександрович. Основы научных исследований: навч. посібник / Грищенко Ігор Миколайович, Григоренко Олег Михайлович, Борисейко Віталій Олександрович / Київський національний торговельно-економічний ун-т. – К. : Вид-во КНТЕУ, 2001. – 185с.
19. Євдокимов В. І. Педагогічний експеримент: навч. посіб. для студ. пед. вузів / Євдокимов В. І., Агапова Т. П., Гавриш І. В., Олійник Т. О. / Харківський держ. педагогічний ун-т ім. Г.С.Сковороди. – Х. : ТОВ "ОВС", 2001. – 148с.
20. Клименюк Олександр Валеріанович. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження: авторський підручник / Клименюк А.В. – Ніжин : Аспект-Поліграф, 2007. – 398с.
21. Клименюк Олександр Валеріанович. Технологія наукового дослідження: авторський підручник / Клименюк А.В. – К. : ТОВ "Вид-во "Аспект-Поліграф", 2006. – 308с.
22. Крушельницька Ольга Володимирівна. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник для вищих навч. закл. / Крушельницька О.В. – К. : Кондор, 2006. – 206с.
23. Кульчицький Станіслав Владиславович. Методологія і методика наукового дослідження: матеріали до нормативного курсу / Кульчицький С.В. / Київський славістичний ун-т; Інститут історії України НАН України. – К., 2003. – 32с.
24. Кунда Неоніла Тарасівна. Методи наукових досліджень: навч. посіб. / Кунда Неоніла Тарасівна, Куницька Ольга Миколаївна / Національний транспортний ун-т. – К. : НТУ, 2007. – 84с.
25. Кустовська Олена Василівна. Методологія системного підходу та наукових досліджень: курс лекцій / Кустовська О.В. / Тернопільський держ. економічний ун-т. – Т. : Економічна думка, 2005. – 124с.
26. Максютя Микола Єгорович. Філософія науки: навч. посіб. для підгот. магістрів в агр. вищих навч. закл. III-IV рівнів акредитації за усіма напрямками підгот./ Максютя М.Є. / Національний аграрний ун-т – К. : Урожай, 2004. – 418с.
27. Маниліч М. І. Основы научных исследований: навч. посіб. / Маниліч М. І., Григор'єв В. А., Григор'єв Д. В. – Чернівці : Букрек, 2005. – 252с.
28. Методологія і організація наукових досліджень: програма курсу (для магістрів) / Київський національний торговельно-економічний ун-т / Сергій Васильович Синяков (уклад.). – К. : КНТЕУ, 2003. – 22с.
29. Наукові дослідження в контексті історичних проблем: зб. наук. пр. / Одеський національний ун-т ім. І.І.Мечникова; Миколаївський навчально- науковий центр / Л.І. Семко (ред.кол.). – Миколаїв, 2003.
30. Науково-дослідна робота в закладах освіти / Укл. Ю.О.Туранов, В.І.Уруський. – Тернопіль: АСТОН, 2001. – 140 с.

31. Ніколаєнко Станіслав Миколайович. Наукові дослідження в університетах - визначальний чинник зростання якості освіти / Ніколаєнко С.М. – К. : Прок-Бізнес, 2007. – 176с.
32. Новиков Д.А. Статистические методы в педагогических исследованиях / Новиков Д.А. – М.: МЗ-Пресс, 2004. – 67 с.
33. Основи наукових досліджень у психології: метод. посіб. / Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича / Олена Володимирівна Григор'єва (уклад.). – Чернівці : Рута, 2004. – 80с.
34. Пилипчук Марія Іванівна. Основи наукових досліджень: підруч. / Пилипчук Марія Іванівна, Григор'єв Анатолій Сергійович, Шостак Володимир Васильович. – К. : Знання, 2007. – 270с.
35. Пілюшенко Віталій Лаврентійович. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Пілюшенко Віталій Лаврентійович, Шкрабак Ірина Володимирівна, Славенко Едвін Ігорович. – К. : Лібра, 2004. – 344с.
36. Свердан Марія Романівна. Основи наукових досліджень. Практикум: навч.посібник для студ. вищих навч. закл. / Свердан М.Р. / Буковинський держ. фінансово-економічний ін-т. – Чернівці : Рута, 2003. – 191с.
37. Свердан Михайло Михайлович. Основи наукових досліджень: підруч. / Свердан Михайло Михайлович, Свердан Марія Романівна. / Буковинська держ. фінансова академія. – Чернівці : Рута, 2008. – 456с.
38. Становлення і розвиток наукових досліджень / Ю. Руданський (голов. ред.). – Львів, 1994. – 222с.
39. Стеченко Дмитро Миколайович. Методологія наукових досліджень: підручник. / Стеченко Дмитро Миколайович, Чмир Олена Сергіївна. – 2.вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2007. – 317с.
40. Технологія наукових досліджень (схеми та приклади): навч. посібник / Харківський національний економічний ун-т / Майя Степанівна Дороніна (уклад.). – 2. вид., випр. і доп. – Х. : ВД "Інжек", 2006. – 104с.
41. Тормоса Юрій Григорович. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посібник для самот. вивчення дисципліни / Тормоса Ю.Г. / Київський національний економічний ун-т – К. : КНЕУ, 2003. – 76с.
42. Фаренік Сергій Анатолійович. Логіка і методологія наукового дослідження / Фаренік С.А. / Українська академія держ. управління при Президентові України. – К. : Видавництво УАДУ, 2000. – 338с.
43. Філіпенко Антон Сергійович. Основи наукових досліджень: конспект лекцій / Філіпенко А.С. – К. : Академвидав, 2004. – 207с.
44. Цехмістрова Галина Степанівна. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Цехмістрова Г.С. / Київський ун-т туризму, економіки і права. – К. : Слово, 2003. – 240с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання:

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання:

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

1. Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.

2. Методи письмового контролю: модульний письмовий контроль; підсумкове письмове тестування, реферат.

3. Методи самоконтролю: уміння самотійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Реферативні дослідження, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються на практичних заняттях. Модульний контроль знань магістрів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модулів.